

GALICJA

STUDIA I MATERIAŁY

TOM 2

FILOZOFIA W GALICJI

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
RZESZÓW 2016

REDAKCJA

dr hab. Szczepan Kozak prof. UR (red. nac.), dr Agnieszka Kawalec (z-ca),
dr hab. Paweł Sierżęga prof. UR (sekretarz), dr hab. Jerzy Kuzicki prof. UR (członek)

RECENZENCI TOMU

prof. dr hab. Jan Skoczyński, prof. dr hab. Jan Krasicki

REDAKTOR TOMU

prof. dr hab. Leszek Gawor

RADA NAUKOWA

przewodnicząca

prof. dr hab. Jadwiga Hoff (Uniwersytet Rzeszowski)

członkowie

prof. dr hab. Christoph Augustynowicz (Uniwersytet Wiedeński), prof. dr hab. Michał Baczkowski (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Andrzej Banach (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. prof. UEK Krzysztof Broński (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), prof. dr hab. Zdzisław Budzyński (Uniwersytet Rzeszowski), prof. Makoto Hayasaka (Tokyo Institute of Technology), dr hab. prof. UR Mariola Hoszowska (Uniwersytet Rzeszowski), prof. dr hab. Urszula Jakubowska (IBL PAN), dr hab. prof. UR Jolanta Kamińska-Kwak (Uniwersytet Rzeszowski), prof. dr hab. Kazimierz Karolczak (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), prof. dr hab. Eugeniusz Koko (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. István Kovács (Budapeszt), prof. dr hab. Ała Kyrýdon (Uniwersytet Kijowski), doc. dr Torsten Lorenz (Uniwersytet Karola w Pradze), prof. dr hab. Waldemar Łazuga (Uniwersytet w Poznaniu), prof. dr hab. Jerzy Maternicki (Uniwersytet Rzeszowski), dr Mariusz Menz (Uniwersytet w Poznaniu), doc. dr Marian Mudryj (Uniwersytet Lwowski), dr Sviatosław Pacholkiv (Instytut Historii Żydów w Austrii, St. Pölten), dr hab. Stanisław Pijaj (Uniwersytet Jagielloński), dr Robert Pyrah (Uniwersytet Oksfordzki), dr hab. prof. UW Adam Redzik (Uniwersytet Warszawski), prof. Dr. Miloš Rezník (Uniwersytet Techniczny w Chemnitz), prof. dr hab. Éva Ring (Uniwersytet w Budapeszcie), dr hab. prof. UP Isabel Röskau-Rydel (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr Konrad Rzemieniecki (Zakład Narodowy im. Ossolińskich), dr hab. Danuta Sosnowska (Uniwersytet Warszawski), dr hab. prof. UP Łukasz Tomasz Sroka (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), dr hab. Damian Szymczak (Uniwersytet w Poznaniu), dr hab. Krzysztof Ślusarek (Uniwersytet Jagielloński), prof. PhDr. Peter Švorc, CSc (Uniwersytet w Preszowie), prof. dr hab. Adam Wątor (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Leonid Zaszkiłniak (Uniwersytet Lwowski), dr Krzysztof Żarna (Uniwersytet Rzeszowski)

Opracowanie redakcyjne i korekta
Elżbieta Kot

Opracowanie techniczne
Ewa Kuc

Łamanie
Andrzej Lewandowski

Projekt okładki
Szczepan Kozak

© Copyright by
Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego
Rzeszów 2016

ISSN 2450-5854; ISBN 978-83-7996-326-3
DOI: 10.15584/galisim

1321

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
35-310 Rzeszów, ul. prof. S. Pigoń 6, tel.: 17 872 13 69, tel./faks: 17 872 14 26
e-mail: wydaw@ur.edu.pl; <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>
Wydanie I, format B5, ark. wyd. 25,90, ark. druk. 25,75, zlec. red. 59/2016
Druk: Drukarnia Uniwersytetu Rzeszowskiego

Spis treści

Table of contents	5
Od redakcji	7
Leszek Gawor, <i>Filozofia w Galicji. Wprowadzenie</i>	11

Rozprawy i artykuły

Ryszard Wójtowicz, <i>Filozofia i naród. O istocie romantyzmu Józefa W. Gołuchowskiego</i>	27
Piotr Gugala, <i>Walenty Chłędowski – filozof „z” i „dla” Galicji</i>	35
Stanisław Jedynak , <i>Lwowskie początki pozytywizmu polskiego</i>	43
Jerzy Kojkoł, <i>Ludwika Gumplowicza społeczno-filozoficzne myślenie o religii</i>	50
Włodzimierz Tyburski, <i>Myśl etyczna w Galicji w drugiej połowie XIX wieku</i>	63
Mirosław Mylik, <i>Wkład polskich filozofów z Galicji w neoscholastykę przelomu XIX i XX stulecia</i>	74
Magdalena Milczarek-Gnaczyńska, <i>Galicyjskie drogi i bezdroża w filozofii narodowej Władysława Mieczysława Kozłowskiego</i>	86
Artur Mordka, <i>Klemensa Hankiewicza idea filozofii narodowej i słowiańskiej</i>	101
Przemysław Paczkowski, <i>Wincenty Lutosławski i polski wkład w światowe badania nad Platonem</i>	113
Ignacy S. Fiut, <i>Źródła myśli filozoficzno-ewolucyjnej Tadeusza Garbowskiego w czasach monarchii austro-węgierskiej</i>	126
Tomasz Mróz, <i>Jan Bartunek (1859–1912) – nauczyciel gimnazjalny w Rzeszowie jako badacz i użytkownik filozofii antycznej</i>	148
Anna Jedynak, <i>Początki szkoły lwowsko-warszawskiej</i>	168
Michał Bohun, <i>Upiór polskości. Galicja w życiu i myśli Stanisława Brzozowskiego</i>	195
Paweł Polak, <i>Julian Edwin Zachariewicz – filozoficzne ścieżki galicyjskiego intelektualisty</i>	215
Stanisław Obirek, <i>Sokratejski model filozofii Stanisława Vincenza zakorzeniony w doświadczeniu Galicji końca XIX i pierwszej połowy XX wieku</i>	247
Małgorzata Sokolowicz, <i>Galicyjski raj utracony. Wielokulturowa wizja Galicji przelomu wieków w pismach Josepha Rotha</i>	269
Gerard Gluchowski, <i>„Philosophia perennis” Romualda Balaweldera</i>	284

Źródła i materiały

Mariola Hoszowska, Listy Kazimierza Twardowskiego do Ludwika Finkla	299
--	-----

Recenzje i omówienia

<i>Stepan Ivanyk, Ukraińscy filozofowie w Szkole Lwowsko-Warszawskiej, Wyd. Semper, Warszawa 2014, ss. 224 (Paweł Balcerak)</i>	349
<i>Opisy przedmieść Lwowa XVI–XVIII stulecia. Uwagi na marginesie książki: Onucu neredmicť Львова XVI–XVIII століть, oprac. A. Feloniuk, Lwów 2014, ss. 752 (Konrad Rzemieniecki)</i>	352
<i>Adam Redzik, Roman Duda, Marian Mudryj, Łukasz Tomasz Sroka, Wanda Wojtkiewicz-Rok, Józef Wolczański, Andrzej Kajetan Wróblewski, Akademia Militans. Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie, całość zredagował, wstępem i zakończeniem opatrzył Adam Redzik, Kraków 2015, ss. 1302 (Paweł Sierżęga)</i>	357

Kronika

<i>Jubileusz prof. dr hab. Jadwigi Hoff z okazji 70. rocznicy urodzin oraz 45-lecia pracy naukowej. Rzeszów, 24 kwietnia 2015 r. (Szczepan Kozak)</i>	367
<i>Konferencja naukowa „Powstanie styczniowe w pamięci zbiorowej (XIX–XXI wiek)”. Rzeszów, 21–22 maja 2015 r. (Agnieszka Kawalec)</i>	369
<i>Międzynarodowa konferencja naukowa „Wieś polska między pierwszym rozbiorem a kongresem wiedeńskim”. Kraków, 28 maja 2015 r. (ks. Stanisław Nabywaniec)</i>	371
<i>Konferencja naukowa „Sacrum a przestrzeń – z problematyki badań nad systemami komunikacyjnymi XVIII–XX w.”. Rzeszów, 22 października 2015 r. (Jerzy Kuzicki)</i>	373
<i>Symposium „Szkolne podręczniki do nauki historii w Galicji”, Wiedeń, 23 czerwca 2016 r. (Mariola Hoszowska)</i>	376

Materiały do bibliografii Galicji za rok 2011

<i>Opracowali: Christoph Augustynowicz, Natalia Bieńkałowicz, Agnieszka Kawalec, Natalia Kolb, Szczepan Kozak, Iryna Orlevycz, Paweł Sierżęga</i>	379
---	-----

Table of contents

Editorial	7
Leszek Gawor , <i>Philosophy in Galicia. Introduction</i>	11
Treatises and articles	
Ryszard Wójtowicz , <i>Philosophy and nation. On the essence of the romanticism Józef. W. Goluchowski</i>	27
Piotr Gugala , <i>Walenty Chłędowski – philosopher „from” and „for” Galicia</i>	35
Stanisław Jedynak , <i>Lviv beginnings of Polish Positivism</i>	43
Jerzy Kojkol , <i>Socio-philosophical religion thought by Ludwik Gumplowicz</i>	50
Włodzimierz Tyburski , <i>The ethical thought in Galicia in the second half of the XIX century</i> ...	63
Mirosław Mylik , <i>The contribution of Polish philosophers from Galicia to neoscholastics at the turn of the 19th and 20th century</i>	74
Magdalena Milczarek-Gnaczyńska , <i>Galician Roads and off the beaten Track National Philosophy Władysław Mieczysław Kozłowski</i>	86
Artur Mordka , <i>Klemens Hankiewicz’ Idea of National and Slavic Philosophy</i>	101
Przemysław Paczkowski , <i>Wincenty Lutosławski and the Polish contribution to the Platonic Studies</i>	113
Ignacy S. Fiut , <i>Sources of evolutionary-philosophical thought of Tadeusz Garbowski in times the Empire of Austria and Hungary</i>	126
Tomasz Mróz , <i>Jan Bartunek (1859–1912) – junior secondary school (gymnasium) teacher in Rzeszów as a researcher and user of ancient philosophy</i>	148
Anna Jedynak , <i>The Beginnings of the Lvov-Warsaw School</i>	168
Michał Bohun , <i>The Phantom of Poland. Galicia in Stanisław Brzozovsky's Life and Thought</i> ..	195
Paweł Polak , <i>Julian Edwin Zachariewicz – philosophical paths of an intellectual form former Galicia</i>	215
Stanisław Obirek , <i>The Socratic Model of Philosophy of Stanisław Vincenz, and its Roots in the Galician Experience by the End of the 19th Century and he first half of the 20th Century</i>	247
Małgorzata Sokolowicz , <i>Galician Paradise Lost. Multicultural Vision of Galicia at the Turn of the Century in Joseph Roth’s Writings</i>	269
Gerard Gluchowski , <i>„Philosophy perennis” of Romuald Balawelder</i>	284

Sources and materials

Mariola Hoszowska, Kazimierz Twardowski's letters to Ludwik Finkel	299
---	-----

Reviews and discussions

<i>Stepan Ivanyk, Ukrainian philosophers in the Lvov-Warsaw School Publ. Semper, Warszawa 2014, pp. 224 (Paweł Balcerak)</i>	349
<i>Descriptions of Lvov suburbs from 16th to 18th century. Remarks on the margins of the book: Onucu передмість Львова XVI–XVIII століть, ed. A. Feloniuk, Lvov 2014, pp. 752 (Konrad Rzemieniecki)</i>	352
<i>Adam Redzik, Roman Duda, Marian Mudryj, Łukasz Tomasz Sroka, Wanda Wojtkiewicz-Rok, Józef Wołęzański, Andrzej Kajetan Wróblewski, Militans Academy. Jan Kazimierz University in Lvov, editing, introduction and conclusion by Adam Redzik, Krakow 2015, pp. 1302 (Paweł Sierżęga)</i>	357

Chronicle

<i>Professor Jadwiga Hoff's jubilee on the occasion of the 70th birthday and 45th anniversary of scientific work. Rzeszów, 24th April 2015 (Szczepan Kozak)</i>	367
<i>Scientific conference „Powstanie styczniowe w pamięci zbiorowej (XIX – XXI wiek)” [January uprising in collective memory (19th – 21st century)]. Rzeszów, 21–22 May 2015 (Agnieszka Kawalec)</i>	369
<i>International scientific conference „Więś polska między pierwszym rozbiorem a kongresem wiedeńskim” (Polish countryside between the first annexation and the Vienna congress). Kraków, 28th May 2015 (ks. Stanisław Nabywaniec)</i>	371
<i>Scientific conference „Sacrum a przestrzeń – z problematyki badań nad systemami komunikacyjnymi XVIII–XX w.” (Sacrum and space – from problems of studies on communication systems of 18th and 20th century). Rzeszów, 22nd October 2015 (Jerzy Kuzicki)</i>	373
<i>Symposium „Scholl textbooks for teaching history in Galicia”, Vienna, 23 June 2016 (Mariola Hoszowska)</i>	376

Materials for bibliography of Galicia in year 2011

<i>Elaborated by: Christoph Augustynowicz, Natalia Bieńkałowicz, Agnieszka Kawalec, Natalia Kolb, Szczepan Kozak, Iryna Orlevycz, Paweł Sierżęga</i>	379
--	-----